

5. týždeň štyridsiatnice

ako mládenca, * a telo ako svojho brata,
* podľa vraha Kaina.

Zaumienila si si svojimi žiadosťami
postaviť vežu * a vztyčiť pevnosť, duša,
* ale Budovateľ zadržal tvoje plány *
a zvrhol na zem tvoje chytráctva.

Zranil som sa a dotýkol, * hľa,
nepriateľské strely, ktoré zranili moju
dušu a moje telo. * Hľa, moje podliatiny,
hnisavé rany a zamračená tvár, * tak
kričia údery mojich svojvoľných vášní.

Kedysi Pán zoslal dážď ohňa od Pána
* na hnev budiacu nepravosť a spálil
Sodomčanov. * A ty, duša, zapálila si
pekelný oheň, * v ktorom máš byť
spálená.

Spoznajte a hľad'te, * ja som Boh,
ktorý skúma srdcia a trápi mysle,
* ktorý odhaľuje skutky a spaľuje
hriechy, * ktorý vedie súdny spor *
siroty, poníženého a chudobného.

*Prepodobná matka Mária, * pros Boha
za nás.*

Bola si ponorená do priepasti zloby
* a vystrela si svoje ruky, Mária,
k milosrdnému Bohu. * A on, ktorý
všemožne hľadal tvoje obrátenie, *
ako k Petrovi ľudomilne vystrel k tebe
svoju božskú ruku.

Zavrhla si starú cestu hriechu, *
a celým srdcom a celou láskou si
pribehla ku Kristovi, * sýtla si sa
v neprístupných pustatinách * a čisto
si plnila jeho božské prikázania.

*Prepodobný otec Andrej, * pros Boha
za nás.*

Vidíme, vidíme, duša, * lásku Boha
a Vládca k človeku, * preto ešte pred
koncom so slzami padnime pred ním
a volajme: * Na modlitby Andreja,
Spasiteľ, zmiluj sa nad nami.

SLÁVA:

Bezpočiatočná, nestvorená Trojica
* a nedeliteľná Jedinosť, * kajám sa,
prijmí ma, * zhrešil som, zachráň ma. *
Som tvoje stvorenie, neprehliadni ma,
* ušetri ma a zachráň pred ohnivým
odsúdením.

ITERAZ:

Prečistá Vládkyňa, Bohorodička, *
nádej tých, ktorí sa k tebe utiekajú,
* prístav búrkou zmietaných. *
Svojimi modlitbami urob toho, ktorý
je Milosrdný, * Stvoriteľ a tvoj Syn, *
milosrdným aj voči mne.

Katavazia Hľad'te, hľad'te, ja som...

3. pieseň

Irmos Na nehybnom kameni svojich
prikázaní, * Kriste, upevni moje
zmýšľanie.

*Zmiluj sa nado mnou, Bože, * zmiluj sa
nado mnou.*

Kedysi Pán zoslal dážď ohňa od Pána
* a vtedy spálil zem sodomskú.

Hľadať bezpečie v horách, duša, * ako
tamten Lót, * a utekaj do Segory.

Utekaj, duša, pred vznietením, *
utekaj pred Sodomským požiarom, *
utekaj pred strávením od božského
plameňa.

Vyznávam sa ti, Spasiteľ, zhrešil som,
* zhrešil som pred tebou. * Ale prepáč
a odpusť mi ako milosrdný.

Ja sám som proti tebe zhrešil, *
zhrešil som viac ako všetci, * Kriste,
Spasiteľu, neprehliadni ma.

Ty si Dobrý Pastier, * hľadať ma ako
baránka, * zablúdil som, neprehliadni
ma.

V tebe je rozkoš, Ježiš, * ty si môj
Stvoriteľ, * v tebe, Spasiteľu, budem
ospravedlnený.

Presvätá Trojica, Bože náš, * zmiluj sa nad nami.

Trojčník Ó, Trojica, Jedinosť, Bože! * Zachráň nás od klamu, * pokušení a nástrah.

Presvätá Bohorodička, * zachráň nás!

Bohorodičnik Raduj sa, Lono, ktoré prijalo Boha, * raduj sa, Pánov prestol, * raduj sa, Matka nášho Života.

Irmos Upevni na kameni svojich prikázaní, Pane, * moje pohnuté srdce, * lebo ty jediný si Svätý a Pán.

Zmiluj sa nado mnou, Bože, * zmiluj sa nado mnou.

Získal som teba, Víťaz nad smrťou, * a v tebe prameň života. * Ešte pred koncom ti zo svojho srdca volám: * Zhrešil som, očisť ma a zachráň ma.

Napodobňoval som, Spasiteľ, * smilníkov za Noema, * a zdedil som ich odsúdenie utopením v záplave.

Zhrešil som, Pane, zhrešil som pred tebou, očisť ma. * Lebo niet takého medzi ľuďmi, čo zhrešili, * ktorého by som neprekonal svojimi hriechmi.

Napodobňovala si, duša, Chama, otcovraha, * a nezakryla si hanbu svojho blížneho, neodvrátila si sa, * aby si hľadela opačným smerom.

Nezdedila si Semovo požehnanie, úbohá duša, * a nemáš ani rozsiahle bohatstvo Jafeta * v zemi odpustenia.

Vyjdí zo zeme Charan, vyjdí z hriechu, duša, * choď do zeme oplývajúcej neporušiteľnosťou večného života, * ktorú zdedil Abrahám.

Počula si, duša moja, ako Abrahám kedysi opustil zem svojich otcov * a stal sa prístahovalcom. * Napodobni jeho rozhodnutie.

Pri dube Mamreho * pohostil patriarcha anjelov * a takto v starobe zdedil ovocie prísľubu.

Moja úbohá duša, spoznala si novú obeť Izáka, * tajomný celopal Pánovi, * Napodobni jeho rozhodnutie.

Počula si, moja duša, že Izmael bol vyhnaný ako dieťa otrokyne. * Vytriezvi a hľad', * aby sa ti nestalo niečo podobné pre tvoje pôžitkárstvo.

Pripodobnila si sa, duša, dávnej Hagare, Egyptanke, * svojím rozhodnutím si sa zotročila * a porodila si nového Izmaela, pohrdanie.

Spoznala si, moja duša, Jakubov rebrík, * viditeľný od zeme po nebo. * Prečo si teda rázne nestúpala hore v zbožnosti?

Medzi ľuďmi napodobňuj Božieho kňaza, * osamelého kráľa, * Kristovu podobu, jeho život v pokoji.

Neobracaj sa späť, duša, * nebuď solným stĺpom. * Nech ťa zastraší obraz Sodomy, zachráň sa hore v Segore.

Ako Lót pred požiarom, * utekaj pred hriechom, moja duša, * utekaj od Sodomy a Gomory. * Utekaj od plameňa každej nerozumnej túžby.

Volám ti: Zmiluj sa, Pane, * zmiluj sa nado mnou, keď prídeš so svojimi anjelmi odmeňovať * všetkých podľa hodnoty ich skutkov.

Vládca, neodvrhni prosby tých, ktorí ťa ospevujú. * Ale zľutuj sa nad nimi, Milovník človeka * a daruj odpustenie tým, ktorí ťa s vierou prosia.

Prepodobná matka Mária, * pros Boha za nás.

Som zajatý búrkou a vlnobitím hriechov. * Ale ty sama, matka, ma teraz zachráň * a zaved' do prístavu božského pokánia.

Aj teraz, prepodobná, prines svojimi modlitbami * prosby svojich služobníkov k milosrdnej Bohorodičke * a otvor mi prístup k Bohu.

Prepodobný otec Andrej, * pros Boha za nás.

Svojimi modlitbami zadováž aj mne odpustenie dlhov, Andrej, * hlava Kréty, * lebo ty si výnimočný zasvätenec do tajov pokánia.

SLÁVA:

Jednoduchá a nestvorená Trojica, * bezpočiatočná Prirodenosť, * v trojici hypostáz ospevovaná. * Spas nás, ktorí sa s vierou klaníme tvojej moci.

ITERAZ:

Podivuhodný zázrak! * Nadčasového Syna z Otca si v čase porodila, * nepoznajúc muža, kojila si ho a Pannou si zostala.

Malá ekténia

20.3s Sedalen Hlas 8. - Voskresl jesi ot hrobu

Bohu podobné svetlá, Spasiteľovi apoštoli, * osviette nás v tme života, * nech teraz príkladne kráčame dňom vo svetle sebaovládania * a utekáme od nočných vášní, * aby sme potom v radosťi uvideli slávne Kristove strasti.

SLÁVA: *Povelinnoje tajno*

Bohom vybraná apoštolská dvanásťka, * prines teraz prosbu Kristovi za to, * aby prešli bojiskom pôstu všetci, čo s dojatím konajú modlitby * a s oduševnením budujú čnosti. * Nech takto, prinášajúc slávu a chválu, * dosiahneme videnie slávneho vzkriesenia Krista Boha.

ITERAZ: *Samopodoben*

Bohorodička, spolu s apoštolmi pros Syna a Slovo, * nepochopiteľného Boha, * ktorý sa nevysloviteľným spôsobom nad ľudské chápanie zrodil z teba, * aby daroval svetu čistý pokoj,

* aby nám ešte pred koncom odpustil hriechy * a aby vo svojej vrcholnej добрote urobil svojich služobníkov * hodnými nebeského kráľovstva.

4. pieseň

Tripisnec - triodion (bez poklon.)

Irmos Pane, počul som tajomstvo tvojej prozreteľnosti, * spoznal som tvoje skutky * a oslávil som tvoje Božstvo.

Svätí apoštoli, * proste Boha za nás.

Zdržanlivo žili osvietení Kristovi apoštoli * a teraz nás svojím príhovorom u Boha * stišujú pre čas zdržanlivosti.

Dvanásťstrunná lýra, * božský chór učeníkov zaspieval spásonosnú pieseň * a prehlušil hlasy zla.

Duchovným dažďom * ste napojili celú zem pod slnkom * a odohnali ste súš mnohobožstva, prebلاženi.

Presvätá Bohorodička, * zachráň nás!

Žil som vo vysokom zmýšľaní a bol som ponížený, * zachráň ma, prečistá Panna, * veď ty si porodila toho, čo pozdvihol poníženú prirodenosť.

Svätí apoštoli, * proste Boha za nás.

Prečestný zbor apoštolov, * modliaci sa k Budovateľovi všetkých, * pros, aby sa zmiloval nad nami, čo ťa oslavujeme.

Boli ste ako roľníci, Kristovi apoštoli, * celý svet ste obrábali božským slovom: * vždy prinášajte Bohu ovocie.

Stali ste sa naozaj * milovaným Kristovým vinohradom, apoštoli, * lebo z vás vytrysklo svetu duchovné víno.

SLÁVA:

Svätá Trojica, najmocnejšia, najvyššia, jednej podoby; * Otec, Slovo

Vybrané tropáre 3. piesne
Veľkého kánonu svätého Andreja Krétskeho

1. „Kedysi Pán zoslal dážď ohňa od Pána a vtedy spálil zem sodomskú.“
2. „Hľadaj bezpečie v horách, duša, ako tamten Lót, a utekaj do Segory.“
3. „Napodobňoval som, Spasiteľ, smilníkov za Noema, a zdedil som ich odsúdenie utopením v záplave.“
4. „Napodobňovala si, duša, Chama, otcovraha, a nezakryla si hanbu svojho blížneho, neodvrátila si sa, aby si hľadela opačným smerom.“
5. „Nezdedila si Semovo požehnanie, úbohá duša, a nemáš ani rozsiahle bohatstvo Jafeta v zemi odpustenia.“
6. „Vyjdi zo zeme Charan, vyjdi z hriechu, duša, choď do zeme oplývajúcej neporušiteľnosťou večného života, ktorú zdedil Abrahám.“
7. „Pri dube Mamreho pohostil patriarcha anjelov a takto v starobe zdedil ovocie prísľubu.“
8. „Moja úbohá duša, spoznala si novú obeť Izáka, tajomný celopal Pánovi. Napodobni jeho rozhodnutie.“
9. „Počula si, moja duša, že Izmael bol vyhnaný ako dieťa otrokyne. Vytriezvi a hľad', aby sa ti nestalo niečo podobné pre tvoje pôžitkárstvo.“
10. „Spoznala si, moja duša, Jakubov rebrík, viditeľný od zeme po nebo. Prečo si teda rázne nestúpala hore v zbožnosti?“

Výber zo starozákonných textov

- a) „Noemovi synovia, ktorí vyšli z korába, boli Sem, Cham a Jafet. Cham je otcom Kanaána. Títo traja boli teda Noemovi synovia a z nich sa rozšírilo ľudstvo po celej zemi. Noe začal obrábať zem a vysadil vinicu. A keď sa napil vína, opil sa a obnažený ležal vo svojom stane. I uvidel Cham, Kanaánov otec, nahotu svojho otca a vonku to hovoril svojim dvom bratom. Ale Sem a Jafet vzali plášť, obaja si ho položili na ramená, išli chrbtom a zakryli otcovu nahotu. Tvár mali odvrátenú, takže nevideli otcovu nahotu.“ (Gn 9, 18 - 23)
- b) „Abrahám teda vstal včasráno, vzal chlieb a mech s vodou a dal to Agar, vyložil jej to na chrbát, a poslal ju aj s chlapcom preč. Ona šla a zablúdila na púšti Bersabe.“ (Gn 21, 14)
- c) „Jakub sa teda vybral z Bersabe a putoval do Haranu. Keď došiel na (isté) miesto, zostal tam na noc, lebo slnko už zapadlo. Zobral jeden z kameňov toho miesta, položil si ho pod hlavu a spal na tom mieste. I snívalo sa mu, že vidí rebrík opretý o zem a jeho vrchný koniec siahal až do neba a Boží anjeli vystupovali a zostupovali po ňom. A hľa, nad ním stál Pán a hovoril: „Ja som Pán, Boh tvojho otca Abraháma a Izáka. Zem, na ktorej odpočívaš, dám tebe a tvojmu potomstvu.“ (Gn 28, 10 - 13)
- d) „A Pán dal padať na Sodomu a Gomoru síru a oheň z neba od Pána a zničil tie mestá i celé okolie Jordánu so všetkými obyvateľmi mesta a so všetkým poľným rastlinstvom.“ (Gn 19, 24 - 25)
- e) „Keď Pán videl, že ľudská nerest na zemi je veľká a že všetko zmýšľanie ich srdca je ustavične naklonené na zlé, Pán oľutoval, že stvoril človeka na zemi. Bol skormútený v srdci a povedal: „Vyničím zo zemskeho povrchu ľudí, ktorých som stvoril: človeka i zvieratá, plazy i nebeské vtáctvo, lebo ľutujem, že som ich urobil.“ Tu povedal Boh Noemovi: „Predo mnou nastal koniec všetkému, čo má telo, lebo zem je preplnená ich nepravosťou a ja ich zničím aj so zemou. Lebo ja privediem na zem vody potopy, aby som zničil každé telo, v ktorom je dych života pod nebom. Všetko, čo je na zemi, zahynie.“ (Gn 6, 5 - 7, 13, 17)
- f) „Keď svitol deň, anjeli nútili Lota, aby sa ponáhlal. Hovorili: „Vstaň, vezmi svoju ženu a obe dcéry, ktoré tu máš, aby si nezhynul pre nepravosť mesta!“ A keď váhal, chytili ho obaja mužovia za ruku, aj jeho ženu a obe dcéry, lebo Pán ich chcel zachrániť, vyviedli ich von a nechali ich za mestom. Keď ich vyvádzali von, jeden z nich povedal: „Zachráň si život! Neobzeraj sa za seba a nezastavuj sa nikde v okolí Jordánu! Ponáhlaj sa na vrchy, aby si nezhynul!“ Lot im povedal: „Ach, nie, Pane! Zaiste tvoj služobník našiel milosť pred tebou, veď si mi preukázal veľké milosrdenstvo, keď si zachoval môj život, ale na vrchoch sa nebudem môcť zachrániť! Aby ma azda nestihlo nešťastie, aby som nezomrel. Pozri, tu neďaleko je mesto, tam môžem utiecť. Ono je len malé a ja sa v ňom zachránim! Malé je a ja ostanem nažive!“ I povedal mu: „Dobre teda, vyslyším ťa aj v tejto veci a mesto, o ktorom hovoríš, nezničím. Rýchle ta teda utekaj, lebo kým ta nedôjdeš, nemôžem nič robiť.“ Preto sa mesto volá Segor.“ (Gn 19, 15 - 22)
- g) „Po týchto udalostiach Boh skúšal Abraháma a povedal mu: „Abrahám!“ On odpovedal: „Tu som.“ A on hovoril: „Vezmi svojho syna, svojho jediného syna Izáka, ktorého miluješ, a choď do krajiny Morja! Tam ho obetuj ako zápalnú obeť na jednom z vrchov, ktorý ti ukážem.“ Abrahám vstal včasráno, osedlal osla, zobral so sebou dvoch svojich sluhov a svojho syna Izáka a narúbal dreva na zápalnú obeť. Potom sa vybral na miesto, ktoré mu označil Boh.“ (Gn 22, 1 - 3)
- h) „Potom (Noe) pokračoval: „Nech je zvelebený Pán, Boh Semov, a Kanaán nech je jeho sluhom! Nech Boh rozvetví Jafeta a nech býva pod Semovými stanmi a Kanaán nech je jeho sluhom!“ (Gn 9, 26 - 27)

- i) „A znova sa mu zjavil Pán pri terebintoch Mamreho, keď za najväčšej horúčavy dňa sedel pri vchode do stanu. Keď zdvihol oči, videl neďaleko seba stáť troch mužov. Len čo ich zbadal, utekal im od vchodu svojho stanu v ústrety, poklonil sa až k zemi a povedal: „Pane, ak nachádzam milosť v твоjich očiach, neobíd' svojho služobníka; donesie sa trochu vody, umyte si nohy a odpočinite si pod stromom! Prinesiem kúsok chleba a posilnite sa. Potom pôjdete ďalej.“ (Gn 18, 1 - 5a)
- j) „A Táre vzal svojho syna Abrama, svojho vnuka, Aranovho syna Lota, aj svoju nevestu, ženu svojho syna Abrama, Sarai, vyviedol ich z Chaldejského Uru a išli do krajiny Kanaán. Prišli až do Haranu a tam sa osadili. Táreho dní bolo dvestopäť rokov, keď Táre zomrel v Harane. Tu Pán povedal Abramovi: „Odíd' zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem. Urobím z teba veľký národ, požehnám ťa a preslávim tvoje meno a ty budeš požehnaním.“ (Gn 11, 31 - 32; 12, 1 - 2)